**„Otwartość i odpowiedzialność społeczna”,
Warszawa, 2 marca 2018 r.**

2 marca 2018 r. w Uniwersytecie SWPS w Warszawie odbyła się konferencja „Otwartość i odpowiedzialność społeczna” organizowana przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W jej trakcie skupiono się m.in. na współczesnych trendach w badaniach psychologicznych. Okazuje się, że badania tego typu są już interdyscyplinarne, a Internet znacząco poszerza bazę badań psychologicznych. Dzięki sieci możliwe są interwencje *on-line*, prowadzenie międzynarodowych analiz, stosowanie zaawansowanych metod analizy danych czy badanie subiektywnych doświadczeń w czasie rzeczywistym. Można również zwizualizować dystrybucję uwagi i obserwować aktywację obszarów mózgu, np. w trakcie prezentacji kontrargumentów politycznych.

Natomiast w ramach panelu dyskusyjnego omówiono postawy obywatelskie przypadające na dzisiejsze i przyszłe czasy. Dyskutanci podkreślali, że wzajemnie od siebie zależymy, wspólnie użytkujemy zasoby. Obywatelskość oznacza branie pod uwagę innych, dostrzeganie i poszanowanie wspólnego dobra, zdolność pozytywnego i konstruktywnego działania. Akcentowano, że obywatelskość musi mieć solidne fundamenty, w tym posiadanie przez społeczeństwo umiejętności krystalizowania poglądów. W przypadku Polski istnieje problem z homogenicznością, związaną z brakiem doświadczeń międzynarodowych. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę nowe technologie, Internet, który łączy świat, ale i przenosi go w wirtualną rzeczywistość, co ma wpływ także na postawy obywatelskie.

Z panelem dyskusyjnym powiązana była także sesja referatów, w trakcie której przedstawiono psychologiczne źródła tolerancji i nietolerancji wobec „obcych”, czynniki sprzyjające włączeniu „obcego” do społeczności. Podkreślano, że postawy etnocentryczne są naturalne, a własna grupa jest w naszych oczach najbardziej wartościowa. Konsekwencje bycia obcym to zazwyczaj stereotypizacja, uprzedzenia i dehumanizacja. Tolerancja promuje podnoszenie poczucia bezpieczeństwa osobistego, dzięki czemu możliwe jest osłabienie skłonności do stereotypizacji,

można wyjść poza punkt widzenia własnej grupy, obniżają się tendencje do dehumanizowania. Ważnym źródłem dyskryminacji jest także to, że ciepło, pomoc i włączenie subiektywnie ofiarowuje się swojej grupie, a za najbardziej niemoralne działania uznaje się te wymierzone przeciwko członkom własnej grupy.

Ważną częścią konferencji były referaty związane z zagrożeniami związanymi z nowymi technologiami. Zaprezentowano m.in. indywidualne i społeczne konsekwencje upowszechniania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Dotyka nas zalew danych i informacji, przeładowanie informacyjne wraz z jałowymi treściami. Dodatkowo każda technologia budzi obawy, chociaż obserwowana jest społeczna adaptacja nowych metod komunikacji. Widoczny jest także tak zwany *clicktivizm* objawiający się tym, że po początkowym zainteresowaniu tematem następuje szybki spadek zaangażowania odbiorców. Referenci podkreślali, że Internet jest wykorzystywany w większych miastach w celach zawodowych, w mniejszych miejscowościach służy przede wszystkim rozrywce. Zauważalna jest również fragmentacja debaty. Zamykamy się w światach, w których nasi znajomi są do nas podobni (szczególnie w mediach społecznościowych, gdzie bardzo łatwo usunąć ze znajomych np. osoby mające inne poglądy polityczne). Konieczne są więc zmiany w zakresie edukacji medialnej, biorąc pod uwagę zalew dezinformacji i ciągłe filtrowanie treści internetowych. Nowe technologie oznaczają także tak zwaną czarną narrację. Prywatność ludzi wydaje się być przez te technologie zagrożona, można się obawiać o miejsca pracy, adaptacja technologiczna społeczeństwa nie jest również tak szybka, jak rozwój nowych technologii.

W podsumowaniu spotkania przedstawiono problematykę związaną z otwartością i odpowiedzialnością społeczną uniwersytetów, także w perspektywie międzynarodowej. Akcentowano, że przy tak dużym zalewie informacji konieczne jest uczulanie studentów na bezkrytyczne czerpanie wiedzy z Internetu. Niezbędne jest także promowanie postaw obywatelskich wśród młodych ludzi, reagowanie w zakresie zagrożeń dla demokracji, ważna jest transparentność uniwersytetów. Trzeba przy tym pamiętać, że 65% aktualnych zawodów zniknie w ciągu kilku/kilkunastu lat, trzeba więc studentów uczyć myśleć, pielęgnować kreatywność, promować również nauczanie na odległość.

Lidia Pokrzycka